

Tilmæli 35/2024
Tillaga A 1992/UHN
Afgreiðsla Norræna sjálfbærnefndin

Nefndarálit um svar við tilmælum 35/2024 um eftirfylgni Norðurlanda með markmiðum alþjóðasamnings um líffræðilega fjölbreytni (A 1992/UHN)

Norræna sjálfbærnefndin leggur til að Norðurlandaráð taki svar við tilmælum 35/2024 til greina og bíði *pólíticsk samráðs* hvað varðar eftirfylgni Norðurlanda með markmiðum alþjóðasamnings um líffræðilega fjölbreytni.

Bakgrunnur

Tilmælin eru svohljóðandi:

Norðurlandaráð beinir þeim tilmælum til Norrænu ráðherranefndarinnar

- að greina og meta hver markmiðanna um lífbreytileika eru þess eðlis að Norðurlöndin geti átt samstarf um þau og kanna í því samhengi meðal annars hvaða tegundir, búsvæði og vistkerfi hafa sameiginlega þýðingu fyrir öll Norðurlönd,
- að halda ráðstefnu um lífbreytileika á grundvelli ofangreindra atriða með það fyrir augum að ræða hvernig Norðurlönd geta fylgt eftir heimsmarkmiðum um lífbreytileika (The Global Biodiversity Framework), og
- að semja norræna áætlun með markmiðum og aðgerðum í þágu innleiðingar heimsmarkmiða um lífbreytileika á Norðurlöndum.

Svar Norrænu ráðherranefndarinnar

Norræna ráðherranefndin þakkar Norðurlandaráði fyrir tilmælin um eftirfylgni með alþjóðasamningnum um líffræðilega fjölbreytni.

Í vinnunni að gerð nýrrar samstarfsáætlunar fyrir árin 2025–2030 og starfsáætlun fyrir árin 2025–2027 samþykktu norrænu umhverfis- og loftslagsráðherrarnir (MR-MK) eftirfarandi forgangsmarkmið varðandi aðgerðir umhverfis- og loftslagsviðs:

Markmið 2: Norðurlönd hafa snúið við hnignun líffræðilegrar fjölbreytni með því að efla og þróa samstarf við aðila úr atvinnulífinu, borgarasamfélaginu og fræðasamfélaginu

Markmið 2 er með eftirfarandi undirmarkmið:

Undirmarkmið 2.1: Við leggjum okkar af mörkum til metnaðarfullrar framkvæmdar Kunming-Montréal-samningsins og styðjum við þróun vinnu annarra landa, meðal annars með því að sýna hvernig unnt er að vernda líffræðilega fjölbreytni í samspili við félagslega og efnahagslega þróun.

Og:

Undirmarkmið 2.4: Við styðjum náttúrumiðaðar og aðrar nýskapandi lausnir til þess að mæta áskorunum í tengslum við líffræðilega fjölbreytni, loftslagsmál og mengun.

Ofangreind markmið og undirmarkmið eru þungamiðjan í áframhaldandi þróun og væntanlegri kynningu á nýrri náttúruáætlun fyrir árin 2025–2027 þar sem áhersla er á sameiginlegt norrænt samstarf um innleiðingu markmiða hins nýju náttúrusamnings og eflingu náttúrumiðaðra lausna, bæði á svæðinu í heild, á landsvísu og á hverjum stað fyrir sig.

Í drögum að áætluninni er að finna aðgerðir sem að mjög miklu leyti samrýmast tillögum þessara tilmæla og felast meðal annars í:

- Að útbúa yfirlit yfir núverandi stöðu á mati á líffræðilegri fjölbreytni og stefnu í norrænu löndunum á lands- og svæðisbundnu stigi fyrir markmið 1–8 í Kunming-Montreal-samningnum,
- að móta aðgerðaáætlun sem byggir á vísindalegum grunni til að ná markmiðum 1–8 í Kunming-Montreal-samningnum og í framhaldi af henni, og
- að skýra frá niðurstöðum og tillögum, birta þær og skipuleggja alþjóðlega ráðstefnu með stjórnvöldum og hagsmunaaðilum.

Við innleiðingu áætlunarinnar verður enn fremur sérstaklega:

- Komið á fót samstarfsneti til að tengja saman fræðimenn, sérfræðinga, stjórnvöld og hagaðila til að styðja við markmiðin fyrir 2030 og 2050 í Kunming-Montreal-samningnum.

- Samstarf á milli sveitarfélaga og svæða um öll Norðurlönd eftl. Þetta verður gert með hliðsjón af reynslu sveitarfélaga og samfélaga sem nú þegar eru lífhvolfssvæði.
- Innleiðing Kunming-Montreal-samningsins aukin á sveitarstjórnarstigi með því að þróa og beita sameiginlegum verkfærum og stefnum, meðal annars með aðlögun Kunming-Montreal-samningsins að beitingu á lífhvolfssvæðum í samræmi við staðbundin tækifæri og áskoranir og með nýtingu fyrirbyggjandi samstarfsneta.

Hin væntanlega náttúruáætlun er þannig í samræmi við og kemur til móts við tillögur tilmælanna. Það er einungis tillagan um norræna ráðstefnu sem ekki er þegar komið til móts við. Í samtali við umsjónaraðila náttúruáætlunarinnar hefur þó komið fram að nánari umgjörð þeirrar alþjóðlegu ráðstefnu sem fyrirhuguð er liggur ekki enn fyrir heldur verður ákveðin af áætlunarnefndinni og gæti farið í þá átt að verða ráðstefna um líffræðilega fjölbreytni með sérstakri áherslu á hvernig Norðurlönd ná markmiðum sínum um þar að lútandi.

Norræna ráðherranefndin telur hér með að orðið hafi verið við tilmælunum.

Sjónarmið nefndarinnar

Nefndin tók svarið við tilmælunum fyrir í fyrsta sinn á fundi sínum 16. september 2025. Flokkahópur miðjumanna áleit svar ráðherranefndarinnar vera ítarlegt en þó skorta að mörgu leyti beinar aðgerðir til þess að framkvæma samninginn. Í svarinu hefði að ósekju mátt benda á hugsanlega samstarfsfleti sem miða að norrænu notagildi.

Nefndin féllst því á að samþykkja nefndarálitið um svar við tilmælum 35/2024 með þeirri ákvörðun að bíða pólitísku samráðs og sameina það pólitísku samráði um svar við tilmælum 34/2024. Markmiðið er að ræða framkvæmd aðgerða yfir landamæri til að takast á við fartegundir og ágengar tegundir og beina gagnsemi af þeim, auk þess að kortleggja norrænar áætlanir á sviðinu.

Ósló, 16. september 2025

Tove Elise Madland (A)
Johan Andersson (S)
Åsa Karlsson (S)
Ola Elvestuen (V)
Rebecka Le Moine (MP)
Halla Hrunð Logadóttir (Frfl)
Krista Mikkonen (grænum)

Jón Gunnarsson (Sjfl.)
Lene Westgaard-Halle (H)
Martin Paasi (saml)
Juho Eerola (saf)
Staffan Eklöf (SD)
Lotta Johnsson Fornarve
Marius Aron Nilsen (FrP)